

Saavutettavampi harrastus -suositukset

Jokaisella on oikeus itse valita, mitä haluaa harrastaa. Tällä hetkellä tämä oikeus ei kaikilla toteudu. Hyvä saavutettavuus turvaa jokaisen oikeutta harrastaa, osallistua ja saada elämyksiä. Useat ihmisoikeussopimukset ja lait velvoittavat edistämään yhdenvertaisuutta ja huomioimaan saavutettavuuden.

Saavutettavampi harrastus -suosituksilla edistetään harrastustoiminnan saavutettavuutta. Saavutettavuuden edistäminen lähtee liikkeelle moninaisuuden ymmärtämisestä ja sen huomioimisesta omassa toiminnassa. Jokaisen harrastuksen järjestäjän tulee tehdä toimenpiteitä saavutettavuuden edistämiseksi, jotta voidaan päästä kohti yhdenvertaista harrastamista.

Suosituksilla pyritään edistämään saavutettavuuden toteutumista mahdollisimman laajasti ja monipuolisesti. Saavutettavampi harrastus -suositusten taustalla ovat ihmisoikeussopimukset ja lainsäädäntö sekä monialainen yhteiskehittäminen ja kokemukset toimivista ratkaisuista. Saavutettavuuteen ja yhdenvertaisuuteen liittyvään lainsäädäntöön ja sopimukseen voi tutustua linjausten perässä olevan linkkilistan avulla.

Suosituksia edellyttävät, että harrastuksen järjestäjät ja tuottajat arvioivat omaa toimintaansa, tunnistavat kehittämiskohteita ja ratkovat niitä suunnitelmallisesti. Työ vaatii sitoutumista, osaamista ja resursseja kaikilla tasoilla. Saavutettavampi harrastus -suositukseen liittyy myös verkkokoulutus, joka valmistuu kevään 2024 aikana. Koulutuksessa avataan suosituksia ja nostetaan esiin niiden kannalta merkityksellisiä valintoja ja ratkaisuja.

Saavutettavampi harrastus -suositukseen sitoutuneet organisaatiot voivat hyödyntää toimintansa viestinnässä myös Saavutettavampi harrastus -merkkiä. Se on kaikille harrastustoimijoille tarkoitettu asennemerkki jolla käyttäjä voi korostaa viestinnässään tahtotilaansa ja toimiaan saavutettavuuden ja moninaisuuden kokonaisvaltaiseksi huomioimiseksi.

Saavutettavampi harrastus -merkillä ja siihen liittyvien suositusten tuella pyritään varmistamaan, että kaikki saavat nauttia harrastamisen iloista ja hyödyistä!

Saavutettavampi harrastus -suositukset

Huomioimme seuraavat Saavutettavampi harrastus -suositukset toimintamme suunnittelussa, toteutuksessa, seurannassa ja arvioinnissa:

Yleiset periaatteet

1. Edistämme saavutettavuutta ja esteettömyyttä toiminnassamme, jotta jokaisen oikeus harrastaa toteutuisi.
2. Tavoittemme on, että jokaisella harrastajalla on mahdollisuus kokea onnistuvansa toiminnassamme turvallisesti omana itsenään.
3. Tieto saavutettavuusratkaisujen tarpeesta ei vaikuta siihen, miten harrastuksen järjestäjänä suhtaudumme harrastajaan.
4. Emme hyväksy kiusaamista, syrjintää tai häirintää toiminnassamme. Meillä on käytössä turvallisemman tilan periaatteet ja ohjeet ongelmatilanteisiin puuttumiseen.

5. Toiminnan sisällöissä huomioidaan erilaisten harrastajien kiinnostuksen kohteita ja nostetaan esiin monenlaisia näkökulmia. Palautetta toiminnasta kerätään säännöllisesti ja sitä hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

Saavutettavuutta edistävät toimintatavat

6. Meille voi avoimesti ja luottamuksellisesti kertoa saavutettavuusratkaisujen tarpeesta. Teemme yhteistyötä osallistujan ja hänen läheistensä sekä avustajan kanssa. Pohdimme yhdessä, miten harrastaminen onnistuisi parhaiten.
7. Muokkaamme toimintaamme, pedagogisia ratkaisujamme ja oppimistavoitteitamme vastaamaan harrastajien erilaisiin tilanteisiin ja tarpeisiin.
8. Järjestämme harrastuksia kielitietoisesti ja niin, että niihin voi osallistua myös kehittyvällä kielitaidolla.
9. Tavoittelemme moninaisuutta henkilöstössämme.
10. Toimintaamme pääsee mukaan myös ilman pääsykokeita.
11. Huomioimme suunnittelussa harrastuksen äärelle kulkemisen ja pyrimme löytämään siihen sopivia ratkaisuja (joukkoliikenteen aikataulut, koulukuljetukset, jne.).

Rakennetun ympäristön esteettömyys

12. Tavoitteenamme on toimia esteettömissä tiloissa. Mikäli tilamme eivät vielä ole esteettömät, sitoudumme niiden muokkaamiseen esteettömiksi ja siirtymäaikana järjestämme osan toiminnasta esteettömissä tiloissa.
13. Toimitiloistamme on olemassa esteettömyystiedot, joissa kerromme myös tilojen mahdollisesta esteellisyydestä.

Saavutettava viestintä

14. Viestimme saavutettavasti, selkeästi ja ymmärrettävästi sekä sanoin että kuvin.
15. Verkkopalvelumme ovat saavutettavia.
16. Pyrimme aktiivisesti tavoittamaan ja kutsumaan toimintaan mukaan kaikenlaisia harrastajia.
17. Viestimme toimintamme saavutettavuudesta, esteettömyydestä ja esteellisyydestä.

Taloudellinen saavutettavuus (mikäli toiminta ei ole kokonaan maksutonta)

18. Tarjoamme kohtuuhintaista toimintaa. Porrastamme hinnoittelua ja tarjoamme tarvittaessa mahdollisuuden vapaaoppilaspaikkaan, stipendiin tai vastaavaan niille, joiden taloudellinen tilanne sitä edellyttää.
19. Tarjoamme mahdollisuuden ilmaiseen kokeilukertaan tai -jaksoon.
20. Avustaja tai läheinen voi olla tukena mukana harrastuksessa. Avustava henkilö pääsee aina maksutta mukaan.

Saavutettavuuteen ja yhdenvertaisuuteen liittyvää lainsäädäntöä, sopimuksia ja ohjelmia:

Suomen perustuslaki 731/1999, 2 luku Perusoikeudet:

6 § Yhdenvertaisuus, (<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731#L2P6>)

16 § Sivistykselliset oikeudet (<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731#L2P16>) ja

17 § Oikeus omaan kieleen ja kulttuuriin

(<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731#L2P17>)

Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014 (<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141325>)

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986

(<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860609>)

Maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999, 17 luku Rakentamisen yleiset edellytykset: 117 e §

(<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990132#L17-2P117e>)

Valtioneuvoston asetus rakennusten esteettömyydestä 241/2017

(<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170241>)

Suomen Rakentamismääräyskokoelma: -> Esteettömyys (<https://ym.fi/rakentamismaaraykset>)

Vammaispalvelulaki 675/2023 (<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1987/19870380>)

Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta 306/2019

(<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2019/20190306>)

Kielilaki 423/2003 (<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030423>)

Saamen kielilaki 1086/2003 (<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20031086>)

Viittomakielilaki 359/2003 (<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150359>)

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019 (<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2019/20190166>)

Liikuntalaki 390/2015 (<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150390>)

Nuorisolaki 1285/2016 (<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20161285>)

YK:n Yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista

(https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2016/20160027/20160027_2)

YK:n Lasten oikeuksien sopimus (<https://www.unicef.fi/tyomme/lapsen-oikeudet/lapsen-oikeuksien-sopimus/lapsen-oikeuksien-sopimuksen-koko-teksti/>)

YK:n kestävän kehityksen globaali toimintaohjelma (<https://kestavakehitys.fi/agenda-2030>)

Esteettömyysdirektiivi (<https://stm.fi/esteettomyysdirektiivi>)